

CRISTIANO

RONALDO

DE BIOGRAFIE

GUILLEM BALAGUE

CRISTIANO
RONALDO

GUILLEM BALAGUÉ

DE BIOGRAFIE

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Voor R.

Ik heb tenslotte beloofd je niet herkenbaar in het boek op te voeren...

KOSMOS

www.kosmosuitgevers.nl

@Kosmosuitgevers

Voor het eerst gepubliceerd in 2015 in Groot-Brittannië door de Orion Publishing Group, Londen

Oorspronkelijke titel: *Cristiano Ronaldo – The Biography*

Oorspronkelijke uitgever: Orion

© 2015 Guillem Balagué

© 2015 Voor de Nederlandse taal: Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Onderzoek: Maribel Herruzo, Luis Miguel García

Vertaling: Erik de Vries, Ingrid Buthod, Bill Oostendorp, Joost van der Meer

Opmaak binnenwerk: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 215 6070 0

ISBN e-book 978 90 215 6071 7

NUR 491

The right of Guillem Balagué to be identified as the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988.

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Inhoud

Verantwoording	7
Proloog	9
Wat we zijn, waar we zijn, waar we heengaan	
1 Madeira	27
Een klein eiland, zoals er zovele zijn	
2 Lissabon	65
Het lot naar je hand zetten	
3 Bij Manchester United	104
Geen kinderspel meer	
4 Succes in Manchester	153
Maar niet het einde	
5 Van Manchester United naar Real Madrid	190
Een bedrieglijke overeenkomst	
6 De eerste jaren bij Real Madrid	220
Een droomleven?	
7 Real Madrid	282
In een achtbaan	

Epiloog	337
Bibliografie	345
Dankwoord	349
Over de auteur	352

Proloog

Wat we zijn, waar we zijn, waar we heengaan

‘Er wordt beweerd dat ik beledigende opmerkingen over Lionel Messi zou hebben gemaakt. Dat is absoluut niet waar en ik heb mijn advocaten verzocht actie te ondernemen tegen degene die hiervoor verantwoordelijk is. Ik heb niets dan respect voor mijn professionele collega’s, en Messi vormt hierop uiteraard geen uitzondering.’

Cristiano Ronaldo op Facebook, 11 november 2014

Ronaldo, of wie het ook is die zijn Facebook-posts schrijft, verwees naar uitspraken die hij doet in mijn boek *Messi* (Orion, 2013), de eerste geautoriseerde biografie over de Argentijnse voetballer.

Toen ik de reacties op Twitter zag, besloot ik een stapje terug te doen. Er was duidelijk storm op komst.

Volgens Manu Sainz, journalist en in die controversiële periode Ronaldo’s woordvoerder, was de Portugees, op reis vanwege interlandverplichtingen, ‘des duivels’. De voetballer wilde zo snel mogelijk op de meest publieke manier reageren.

Ronaldo wilde een noot kraken met een voorhamer, in de vorm van bovenstaand bericht dat hij aan zijn honderd miljoen volgers deed uitgaan. Waarom? Omdat hij het over een aantal dagen in een vriendschappelijk duel in Manchester tegen Messi zou opnemen.

Als hij oog in oog met hem kwam te staan, kon hij in elk geval beweren de beschuldiging ontkend te hebben. Mijn beschuldiging. Aldus de uitleg zoals ik die te horen kreeg van mensen die zich zeer dicht in Cristiano's nabijheid ophouden.

Als hij niets gezegd had, zou de beschuldiging, de laster of de opmerking (afhankelijk van hoe je ernaar kijkt) niemand zijn opgevallen.

In werkelijkheid bevond de bewuste 'beledigende' alinea zich al elf maanden in het publieke domein.

Die bewuste week, waarin er geen wedstrijden in La Liga waren om over te berichten en er alleen interlands werden afgewerkt, behaagde het de *Daily Telegraph* twee fragmenten af te drukken uit de zojuist verschenen paperback-versie van *Messi*. De Engelse krant koos voor twee fragmenten die ook al in de gebonden versie stonden (over de poging van Arsenal om Leo te contracteren en over de relatie tussen Messi en Ronaldo) en deed zo de bom barsten.

Waar kwam, bijna een jaar na de publicatie van de biografie over zijn rivaal, die verontwaardiging plots vandaan?

De media (aanvankelijk alleen de Spaanse, maar toen de sociale media er eenmaal lucht van hadden gekregen, ging het al snel de hele wereld over) vielen over een enkel woord, dat ze uit z'n verband rukten, verdraaiden en in Spanje ook nog eens verkeerd vertaalden. Stond dat woord symbool voor de meest beruchte rivaliteit uit de voetbalgeschiedenis? Mijn carrière werd tegen het licht gehouden, en er ontstond een discussie of dit soort dingen echt werden gezegd in een kleedkamer vol met krijgers die stijf staan van de adrenaline.

Het bewuste woord was 'motherfucker'.

Dat was de term die ik Ronaldo laat gebruiken als hij het ten overstaan van zijn ploeggenoten over 'de Vlo' heeft.

Ik was toen al bezig met het onderzoek voor mijn volgende boek. Dit boek.

Ik had Cristiano benaderd met het verzoek of het mogelijk zou zijn eens te praten over zijn leven, zijn manier van denken, zijn verleden. 'Ja, hoor, natuurlijk, geen probleem,' verzekerde hij mij bij verschillende gelegenheden, tot vier keer toe. Ook had ik al gesproken met zijn agent Jorge Mendes, die slechts tien dagen voor het

I

Madeira

Een klein eiland, zoals er zoveel zijn

Als we ter wereld komen, zijn we het product van vier elementen waar we niets over te zeggen hebben gehad: onze moeder, onze vader, de aanwezigheid van eventuele broers of zussen en de plaats waar we geboren zijn. Wat vormt ons nog meer? Onze passie, datgene wat ons motiveert. Al het overige is overtollig, slechts decoratie. Ik realiseer me dat niet iedereen het met me eens zal zijn.

Wie verdient, in afwachting van de ontluikende drijfveren van de nog ongeborn Cristiano Ronaldo, de eerste bladzijden: de moeder, het gezin of de plek waar hij is geboren? Waar moeten we het als eerste over hebben?

Dolores Aveiro is de moeder die zich nog altijd aan de zijde van Cristiano begeeft en die op zijn zoontje past als ware zij diens moeder, in plaats van grootmoeder. Ze is tevens de vrouw die haar twaalfjarige zoon het ouderlijk huis liet verlaten om zijn droom profvoetballer te worden na te kunnen jagen. Hoewel het pijn deed, liet ze hem al op jonge leeftijd gaan. Misschien omdat het de beste optie was, of de enige. Of misschien omdat zij iets vergelijkbaars had meegemaakt. Er wordt vaak beweerd dat elke generatie belast is met de deugden en tekortkomingen van de vorige: Dolores' vader liet haar in de steek, hoewel op een andere manier, zonder de liefde die zij in Cristiano's koffer stopte toen hij naar Lissabon vertrok. Ik heb de indruk dat die twee gebeurtenissen door een onzichtbaar koord met elkaar verbonden zijn.

Hoe het ook zij, het is onmogelijk Ronaldo te doorgronden zonder het leven van Dolores onder de loep te nemen.

Daarvoor zullen we moeten afreizen naar de geboorteplaats van Dolores en Cristiano, waar ze opgroeiden en die ze uiteindelijk wisten te ontvluchten. We moeten naar Funchal.

Funchal is...

De hoofdstad van het Portugese eiland Madeira, gelegen buiten de kust van Noordwest-Afrika.

Op het uitzonderlijk groene eiland ademt alles de sfeer van de vertrokkenen en van de huidige bewoners die op het punt staan hun voorbeeld te volgen.

Een gevangenis zonder deuren.

Een kruispunt.

Een springplank.

Die bij toeval ontdekt is.

Laten we even teruggaan naar het begin van de vijftiende eeuw, de tijd van de eerste grote ontdekkingsreizen. Hendrik de Zeevaarder, Infante uit Portugal en de eerste hertog van Viseu konden zich vrijelijk binnen de hofhouding van de Portugese koning bewegen. Hendrik, zoon, broer en oom van monarchen, keek niet al te wakker uit zijn ogen, maar beschikte over een indringende stem en wist behendig het monopolie om de Afrikaanse kust te ontdekken naar zich toe te trekken. Hij bracht de beste zeevaarders en cartografen van het land op de been, in die tijd de facto de beste van de wereld, en stuurde ze in boten met razeilen eropuit om nieuw land te ontdekken; drie-masters voorzien van primitieve hulpmiddelen, niets meer dan een sterrenkijker, een zandloper en een kompas. Dat was alles.

De wind voor de Afrikaanse kust was gevaarlijk, en de jonge kapi-teins João Gonçalves Zarco en Tristão Vaz Teixeira, die met dit fenomeen geen ervaring hadden, raakten dan ook uit koers. Er gingen dagen voorbij zonder een spoor van land in zicht, maar eindelijk ontdekten ze een klein eiland met gouden stranden dat ze Porto Santo doopten. Nadat ze de wateren in kaart hadden gebracht, keerden de zeevaarders terug naar Portugal om verslag uit te brengen.

‘Dank u,’ zei Infante Enrique. ‘Ga nu terug en koloniseer het eiland. En blijf zoeken naar nieuw grondgebied.’

4

Succes in Manchester

Maar niet het einde

Gary Neville: 'Hij zal wel gedacht hebben dat ik een rare vogel uit Noord-Engeland was... "Wat doet hij toch? Hij schreeuwt constant naar me. Ik speel voetbal terwijl die vent de bal wegschopt en inworpen neemt. Je gooit de bal naar mij en basta." Ik speelde rechtsachter en had mijn rechtermiddenvelder voor me. We verdedigden allebei en werkten samen. Maar hij heeft dat nooit begrepen...'

Mike Phelan: 'Hij was moedig en dapper, maar structureel gezien was hij er niet helemaal bij.'

Phil Neville: 'Het enge was dat elke keer dat hij iets van een terugval had gehad, zijn spel weer verbeterde. "Hoe word ik beter dan zij?"'

Carlos Queiroz: 'Toen ik na mijn jaar bij Real Madrid terugkwam op Old Trafford, ging ik 's morgens, 's middags en 's avonds met hem werken ... Ik realiseerde me dat ik met een supermens te maken had.'

Gary Neville: 'Hij zou [zijn verdedigende taken] nooit begrijpen. En uiteindelijk waren we op een punt dat een speler wel heel bijzonder moest zijn om zich dat te kunnen permitteren. Dat punt is cruciaal. Ga je nog twaalf maanden door met een speler, die wel redelijk speelt maar niet de vijfentwintig doelpunten scoort waardoor hij kan afhaken en niet meer hoeft te verdedigen?'

Mike Phelan: 'In het voorseizoen kwam hij terug als een totaal ander beest. Het was na Euro 2004. Hij moet iets gedaan hebben.'

Hij kwam terug als een man. Een ander lichaam, andere gelaatstreken en alles wat wij dachten, was 'Wauw, wat een lijf!'. Die heeft het juiste atletische lichaam voor het Britse spel. Hij was gehard en hij begon zich qua snelheid en in de lucht ook te verbeteren... Ik weet niet of het de puberteit was of iets anders. Zijn persoonlijkheid kwam tot wasdom: "Ik ben er. Ik ben de man."

Even kort.

Het was gebruikelijk om wedstrijden op de computer te analyseren. Cristiano keek naar wat hij goed en minder goed had gedaan, analyseerde elke beslissing en of hij een bal had moeten afgeven of had moeten dribbelen, schieten of voorzetten.

Ronaldo speelde elke wedstrijd twee keer.

Bill Beswick wijdt zijn werkzame leven aan het onderzoeken van die vreemde ruimte die personen innemen die van goed naar briljant gaan en toont hun het pad dat ze moeten volgen om dat nog uniekere te bereiken: perfectie.

Als je perfectie op tien zet, verklaart Beswick, heb je alleen talent (of 'hardware' zoals hij het noemt) nodig om van nul tot zeven te komen. Met andere woorden: 'Als je fysiek, tactisch en technisch goed bent, haal je die zeven gemakkelijk.'

Het valt niet mee voorbij die zeven te komen. De meesten blijven daar steken.

Voor een acht, negen of de laatste stap, heb je maar een ding nodig: wilskracht.

Dat noemt Beswick 'software'.

Als je dat niveau haalt, zit je op een ander niveau. Het niveau van de uitverkorenen.

De *groten* voelen zich prettig in onprettige situaties. Je ziet ze glimlachend het veld opkomen en beleefdheden uitwisselen met verdedigers, terwijl de hele wereld toekijkt.

'Ik zag Maradona warmlopen voor een wedstrijd, hij danste op muziek,' herinnert zich Beswick. 'Het veld was van hem.'

Geweldig.

Grote spelers laten zich niet afremmen door angst en worden ge-

7

Real Madrid

In een achtbaan

Ik ontving een e-mail van Tor-Kristian Karlsen van AS Monaco over het eerdergenoemde etentje met Jorge Mendes. De spelersmakelaar is een goede vriend van de Monegaskische ploeg, waarin de afgelopen jaren veel van zijn cliënten zijn opgenomen: Ricardo Carvalho, James Rodríguez en Falcao, om er een paar te noemen. Vadim Vasiljev, de vicevoorzitter van Monaco, gaf onlangs toe dat ze ook Cristiano hadden gepolst. Het was een van de eerste pogingen:

‘Na de wedstrijd [Real Madrid-Espanyol, 16 december 2012] wipte hij [Ronaldo] een restaurant vlak bij het Santiago Bernabéu binnen om kennis te maken met Jorge Mendes en hij ging zelfs bij ons aan tafel zitten. Hij was heel aangenaam gezelschap. Na mijn nationaliteit vernomen te hebben vroeg hij meteen of ik Ole Gunnar kende, en hij begroette me in het Noors met “god kveld” [goedenavond], wat ik heel chic vond en totaal niet had verwacht. Hoewel hij een geniaal doelpunt had gemaakt, was hij oprecht geïrriteerd en geagiteerd door de late gelijkmaker van Espanyol; die zat hem echt dwars. Hij was zo teleurgesteld dat hij namens het team zelfs zijn excuses aanbod; dat vond ik erg indrukwekkend. Toen we het restaurant verlieten, zei ik gekscherend tegen hem: “Waarom kom je niet bij Monaco spelen?” Ik kan me niet meer zo goed herinneren wat zijn antwoord was, ik geloof dat hij een complimentje maakte over de schoonheid van het vorstendom, maar hij had een geamuseerde blik op zijn gezicht.’

Dit biedt ons een kijkje op hoe hij zich gedraagt in aanwezigheid van een invloedrijk man, zonder dat er een groot publiek bij is.

En dat vlak na een teleurstelling.

Voor het seizoen 2012-2013 besloot José Mourinho binnen zijn team grote schoonmaak te houden door wat van het ‘dode hout’ weg te snoeien (Nuri Sahin, Lassana Diarra, Pedro León, Hamit Altintop, Fernando Gago en Dani Carvajal). Tijdens de transferperiode in de zomer werd Luka Modrić voor dertig miljoen euro gecontracteerd; daarnaast werd nog vijf miljoen geïnvesteerd in verdere versterking. Maar het team verloor terrein op het Barcelona van Tito Vilanova, met interne strubbelingen die naar buiten kwamen en belangrijke pacts waar niets meer van over was.

In feite was het eerste team van Real Madrid in een tijdsbestek van vier rampzalige dagen heel vroeg in het seizoen tot in zijn grondvesten door elkaar geschud.

Op 30 augustus 2012 beleefde het Spaanse voetbal een eerbetoon in de vorm van Andrés Iniesta's uitverkiezing tot UEFA Beste Speler in Europa van 2011-2012, vóór Messi en Cristiano. De Spaanse middenvelder arriveerde in Monte Carlo, vergezeld van Barcelona-voorzitter Sandro Rosell en directeur voetbal Andoni Zubizarreta. Real Madrid had derde vicevoorzitter Pedro López en Emilio Butragueño, de directeur externe betrekkingen, afgevaardigd.

De zwakke (of inferieure) vertegenwoordiging van de club maakte Ronaldo woedend.

In zijn ogen was het een verder bewijs van Florentino's beperkte waardering van hem en dat de club zijn bijdrage onderschatte. Daarom had de voorzitter besloten het protocol te negeren en in plaats daarvan besloten een vergadering van zijn bedrijf ACS bij te wonen? Cristiano begreep hier helemaal niets van. Hij sprong uit zijn vel.

Volgens de Spaanse pers wilde Cristiano Ronaldo weg bij Real Madrid.

Bij Cristiano komt een ongeluk nooit alleen. Anders dan bij Manchester United, waar zijn contract nooit een belangrijk punt was, behalve toen het voor het eerst werd verlengd, leek er voor Real Madrid geen uitgesproken wens te bestaan om zijn contract te verbeteren,

Epiloog

Is Ronaldo op belangrijke momenten in een wedstrijd dominant? En hoe zit het daarmee tegen Barcelona? Hoe heeft hij zijn stijl veranderd? Is hij nu vooral een nummer 9?

Carlo Ancelotti schreef een boek, *Mi árbol de Navidad* (*Mijn kerstboom*), dat zijn grote bijdrage aan het voetbal is. Hij praat over 4-3-2-1, dat hij beschouwt als een systeem dat bijna de volmaakte balans schept. Maar bij Real Madrid wist hij dat niet in de praktijk te brengen; hij had Cristiano Ronaldo, die de speelstijl van het team volledig inspireert.

Maar wat is hij nu? Een tien? Een negen? Een elf?

In het seizoen 2014-2015 scoorde hij 64 procent van zijn doelpunten als een 'typische' spits (binnen het strafschopgebied, kopballen, intikkertjes, na een of twee keer raken), een schril contrast met slechts drie jaar daarvoor, toen het percentage 33 was.

Zijn doelpuntenaantallen bij Real Madrid zijn door de jaren heen consistent geweest (sinds 2011: 53, 60, 55, 51, 61). Als hij zijn contract in Madrid uitdient (tot 2018), is de verwachting dat hij op 456 goals zal komen.

Ik vroeg de website Sportsmatrix.com (een van de meest originele databasebedrijven ter wereld vanwege de manier waarop ze naar statistieken bekijken) om de daad bij het woord te voegen en de verandering in stijl van de Portugees uit te leggen. Hier volgt een aantal van hun conclusies op basis van cijfers uit 2011.

Over de auteur

Guillem Balagué is medewerker van Sky Sports bij uitzendingen van wedstrijden in de Spaanse competitie. Hij doet live verslag tijdens wedstrijden en is als commentator te zien in *Revista de La Liga*, een programma dat wekelijks de wedstrijden bespreekt. Tevens is hij correspondent in Engeland voor het Spaanse sportmagazine *AS*, en *El Larguero*, met 1,5 miljoen luisteraars Spanjes populairste sportprogramma op de radio. Hij publiceert regelmatig in het tijdschrift *twentyfour7*, *Bleach Report* en in *Champions-magazine*, waar hij een vaste column over internationaal voetbal heeft.

Balagué schreef eerder het in Engeland zeer succesvolle *A Season on the Brink*, een insideverhaal over Liverpool FC dat in seizoen 2004-2005 de Champions League won. In 2012 verscheen zijn biografie over Pep Guardiola, waarvan in Nederland meer dan 10.000 exemplaren werden verkocht. In 2014 verscheen van Guillem Balagué *Messi*, de meest volledige biografie over deze magische voetballer.

RONALDO

Cristiano Ronaldo geldt als een van de grootste voetballers ooit. Het zijn echter niet alleen zijn sportprestaties die hem interessant maken – hij geldt als een van de meest controversiële voetballers van nu.

Al vroeg was duidelijk dat Ronaldo niet alleen een groot talent had, maar ook een enorme gedrevenheid en focus. Clubs stonden voor hem in de rij. Onder de bezielende leiding van Alex Ferguson ontwikkelde Ronaldo zich bij Manchester United tot een complete voetballer en groot sportman. Mede dankzij hem won de Engelse club drie Premier Leagues en één Champions League. Voor de fans is hij een clublegende.

Bij Real Madrid werd hij topscorer aller tijden in de Spaanse competitie. Maar zijn prestaties werden overschaduwd door tegenvallende resultaten van de club, de wedstrijd met FC Barcelona, en de rivaliteit tussen Ronaldo zelf en Messi. Zijn problemen met managers, medespelers en supporters werden vaak breed uitgemeten in de pers – net als zijn vaak geheimzinnige privéleven.

Dit boek over Cristiano Ronaldo is de ultieme beschrijving van de herkomst, ontwikkeling, de man en voetballer die Ronaldo nu écht is.

Guillem Balagué is voetbaljournalist en kenner van het Spaanse voetbal bij uitstek. Hij schreef eerder biografieën over Messi en Pep Guardiola.

KOSMOS

NUR 491
Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen